

Titel:

Onderzoek en beproef de geesten en strijd zo de goede strijd en wees vooral wijs met je rijkdom!

Er gebeurt veel op het kerkelijk erf. We zullen dat deze avond in vogelvlucht nagaan. Daarbij krijgen de synodebesluiten van de GS Meppel 2017 speciale aandacht, waaronder ook het besluit om te komen tot eenheid van de GKv met de NGK. Daarbij kijken we ook even terug naar het begin: de verschijning van de Open Brief en de gevolgen daarvan.

Verschillende ontwikkelingen baren ons zorgen. Dat betreft de methode van uitleg van de bijbel (zg. hermeneutiek). Maar ook hoe men aankijkt tegen scheppingsorde en zonde en hoe de Franse revolutie wordt getaxeerd. Ook zien we dat er vragen worden gesteld bij het verzoenend werk van onze Heiland (het zg. vergeten evangelie). Verder blijkt grote onbekendheid met de inhoud van de gereformeerde belijdenisgeschriften. Dat wreekt zich. Ook de invloed van het sociologisch benaderen van feiten en processen leiden ons af van het normatieve spreken van de Schrift. Er vindt verwetenschappelijking plaats van geloof en theologie net als tijdens de Vrijmaking. (Zie de brochure: "De weg terug").

Er gebeurt echter niets zonder de wil van onze Hemelse Vader. Op Hem moeten we ons vertrouwen ook in deze moeilijke tijd dan ook blijven stellen en trouwe getuigen zijn. Bij Hem is onze toekomst zeker. Daar moeten we elkaar deze avond ook mee bemoedigen.

Onderzoek en beproef de geesten en strijd zo de goede strijd en wees vooral wijs met je rijkdom!

Inleiding

De vorige twee bijeenkomsten stonden in het teken van de oorzaken hoe het allemaal zo gekomen is in onze kerken en wat er gebeurd is.

Ten aanzien van de ontwikkeling van de contacten tussen de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt en de Nederlands Gereformeerde Kerken wil ik daar ook kort iets over zeggen. Maar dit ook in een breder verband zetten. Want deze ontwikkelingen zijn niet uit de lucht komen vallen. En ze geven ook een tendens aan.

Aanloop naar de Open Brief van 31 oktober 1966

Net na de Vrijmaking van 1944 waren er al moeiten in onze kerken. Het nieuw te formeren kerkverband kreeg al snel te maken met de ds. B.A.Bos-actie, een zg. verzoeningspoging, waarbij velen, die zich aanvankelijk hadden vrijgemaakt, terugkeerden naar de zg. 'gebonden' kerken. Ook zetten mensen zich af, tegen het standpunt van de 'doorgaande reformatie'. Die betitelden ze als scherpslijperij. Kenmerk van die zogenoemde 'doorgaande reformatie' was : weer helemaal terug naar de Schrift, zoals beleden in de aangenomen belijdenisgeschriften. In die zin was het uitgangspunt van de Vrijmaking precies hetzelfde als dat van de Afscheiding en Doleantie en Vereniging.

De ontwikkelingen in de Syn. Geref. Kerken hebben helaas een ander verloop laten zien: **Van** 'Vervangingsformule' zonder op de inhoud van het gebeurde in 1944 terug te komen en het gedane onrecht te herstellen: **naar** 1959 'de Terzijdestelling van de Vervangingsformule'; vervolgens **naar** de val van Assen (1967) **met tegelijkertijd** het verlies van de verbindende kracht van de belijdenisgeschriften (prof. D.Nauta) **tot** tolerantie van allerlei dwaalleer en

relationeel waarheidsbegrip: **kortom naar** een situatie van totale leervrijheid en voor elk wat wils.

Wat een vreselijke kaalslag, waarvoor wij als Vrijgemaakten moeten blijven huiveren en waartegenover we ons zeker niet op de borst moeten slaan, dat wij aan het Woord trouw mochten blijven. Want: het is echt enkel genade! En dat moet bescheiden maken!

Professor Greijdanus had de situatie toen **helaas** goed ingeschat:

“Een snelle afloop als der wateren”.

Na de teleurstelling van de B.A. Bosactie, kwam een volgende tegenwerking van ds. K. Doornbos die in Wormer het kerkverband van geen of zeer minimale waarde schatte en daartegen schreef. Prof. K. Schilder gaf hem van repliek en waarschuwde voor ‘Zeloten en Zelotisme’ en keerde zich ook tegen hem door te zeggen: “dat Christus ook voor het kerkverband gestorven is.”

En dat geloven wij ook. Als kerken ben je samen verantwoordelijk om je aan de waarheid te houden, zegt Paulus.

Ook was er grote tegenslag door het verlies van de hoogleraren Klaas Schilder en Benne Holwerda in 1952 en van Pieter Deddens in 1958.

Tellen we bij de tegenwerking en tegenslag ook de moeilijke zaken van de kwestie Kralingen en de synode van Assen, het protest van de groep Puchinger en het Getuigenis van 1965, dan hoeft het ons niet te verbazen dat op 31 oktober 1966 de zg. Open Brief verscheen. Ds. B.J.F.Schoep en ds. W.Borgdorff waren de belangrijkste opstellers van die brief die door veel dominees getekend werd.

Open Brief 31-10-1966

Ik was zelf toen veertien jaar en de brief verscheen anderhalve maand na het overlijden van mijn oma, die op 15 september stierf. Bij haar leven haalden wij haar elke zaterdagavond op uit Baarn, waar ds. Borgdorff haar predikant was, die haar later ook begraven heeft. Zij was het niet met zijn ideeën eens. Met mijn ouders besprak zij de kerkelijke situatie. Ik lag thuis achter de bank op de grond wat te lezen, maar ook te luisteren. Het ging over de kerk, want haar dominee had een verandering in denken ondergaan. Een ‘goede’ preek over Zondag 21 uit 1958 lag bij ons in de boekenkast, maar zo preekte de ds. nu anno 1966 niet meer. Geen onvertogen woord over hem tijdens de gesprekken, geen geroddel of laster: maar echt praten over de inhoud. Dat kreeg ik van mijn grootmoeder en ouders mee.

En ik kreeg de Open Brief ook in handen. En heb hem toen als 14- 15 jarige jongen gelezen. Ik begreep er toen niet veel van. ‘Waar maakte men zich druk om’, dacht ik toen en ‘waarom moesten al die kerken scheuren’. Maar ik kreeg er langzamerhand een andere kijk op. Ik zat bij een neef van ds. Schoep in de klas en o.a. ook bij jongens die in Zwolle bij ds. Z.G. van Oene kerkten. Daar in die klas werden de kerkelijke moeilijkheden ook breed besproken tussen de lessen door en in de pauzes. Dus al heel jong werd ik met deze zaken geconfronteerd en moest ik erover nadenken. Ook heb ik nog steeds een heel goede jeugdvriend, waarmee ik toen al die moeiten besprak en die mij ook de andere kant van het verhaal voorhield.

Inhoud en teneur van de Open Brief

Deze brief was als steunbrief geschreven richting ds. A. van der Ziel, die zonder toestemming van zijn kerkeraad samensprekingen was begonnen met de syn. Geref. kerk. De

ondertekenaars wilden hem moed inspreken en keurden de schorsing door zijn kerkeraad af. De kerkeraad van Groningen-Zuid gaf nl. aan dat hij schorste in eigen verantwoordelijkheid, zonder toestemming van de genabuurde kerk, die niet wilde meewerken aan deze schorsing. Hier leek het kerkverband te falen.

Daartegen protesteerde de Open Brief en verweet de kerken 'Vrijmakingsgeloof' en 'Vrijmakingsideologie'. De binding aan de Gereformeerde belijdenis was veel te strak en er moest een oecumenische wind gaan waaien in de kerken. Men moest op het niveau van de wereldkerk gaan staan en i.p.v. die zware gereformeerde belijdenissen zou enkel de belijdenis: 'Jesus is Heer' voldoende zijn. De Vrijgemaakte kerk was eigenlijk een sektarische kerk, door z'n introverte houding en z'n afwijzen van samensprekingen. Een gemiste kans.

Scheuring en verdriet

We kunnen de gevolgen van het verschijnen van de Open Brief van allerlei kanten belichten. Is het allemaal kerkrechtelijk op een goede wijze gegaan? Zijn er geen fouten gemaakt. Ik denk het zeker. Van beide kanten zullen er momenten geweest zijn, waar de liefde ontbroken heeft. Laat dat allemaal maar op een eerlijke manier en zonder vooringenomenheid, maar wel concreet uitgezocht worden. En als daar fouten gemaakt zijn, laten we die ook aan elkaar belijden.

Maar daarnaast kun je het ook inhoudelijk benaderen en dat moet òòk gebeuren. En daar gaat men tegenwoordig vaak aan voorbij door de inhoud te relativeren en te minimaliseren bv. vanuit het relationeel waarheidsbegrip en ook door de gebeurtenissen vanuit een sociologisch perspectief te benaderen. Bv. logisch dat er toen zo gereageerd werd: dat kunnen we verklaren uit de fase waarin de kerken zich toen bevonden.

Maar hoe interessant de wijze waarop en waarom er dingen lijken te gebeuren, en welke belangrijke wetmatigheden daar mogelijk bij spelen, wat de inhoud betreft, zal toch het Woord van God de doorslag moeten geven. Wie is nu eigenlijk bij de waarheid van het Woord gebleven? Om met Jacobus Revius te spreken: eerst de waarheid, dan de vrede. Uiteraard alles vanuit de liefde van Christus, want we moeten op het behoud van de naaste uit zijn.

Natuurlijk moet er geen kerkisme zijn en conservatisme; daar heeft professor C. Trimp ook regelmatig op gewezen. En als we uit liefdeloosheid hebben gehandeld en kerkrechtelijk steken hebben laten vallen, dan moeten we ons daarvoor terecht schamen.

Maar een karikatuur maken van de gereformeerde geloofsleer, van de Gereformeerde kerken en van de gereformeerde kerkregering moet ook niet. En dat gebeurde in die Open Brief. Dat was de gedachtegang bij velen, die de binding aan de gereformeerde belijdenis te streng vonden en ruimte zochten, waarbij aangetekend moet worden, dat niet iedereen die kant uit wilde.

Omdat deze twee denkwijzen zich niet met elkaar verdroegen, kwam er scheuring op scheuring en het gaf veel verdriet. De Nederlands Gereformeerde kerken ontstonden. Er kon daar ruimte zijn voor bv. de leer van ds. B. Telder uit Breda die over de zienslaap had geschreven, tegenover wat we belijden in Zondag 22: "dat we bij ons sterven van stonden aan bij onze Heiland zijn." Ook de zeer bekwame theoloog en exegeet drs. H. de Jong zette later al dan niet voorzichtige vraagtekens bij het gezag van de Schrift. Hij protesteert tegen het steeds een beroep doen op 'het Schriftgezag'. Welke werkelijkheidsbeschrijving geven bv. de eerste elf hoofdstukken van het eerste boek van de bijbel? En hoe is de rest van de

bijbel te lezen? (Zie hst. 5 van ds. Jan Mudde in: 'Verrassend vertrouwd - Een halve eeuw verkondiging en theologie van Henk de Jong', Franeker, 2009)

De 'Buiten-verbanders', die later de Nederlands Gereformeerde Kerken vormden, hadden een lossere band aan de belijdenissen, ze hanteerden niet meer de Dordtse Kerkorde maar AKS (Akkoord van Kerkelijk Samenleven) en ze vormden een kerkverband waarin ze elkaar als kerken grote vrijheid gaven en waarin ze zich als kerken ook grote vrijheden veroorloofden. Het werd een mengmoes van kerken en kerkengroepen, die elk om eigen redenen buiten het verband waren geplaatst, geraakt of gegaan.

In deze kerken was er dus een losse binding aan de gereformeerde belijdenissen, waardoor feitelijk een zekere mate van leervrijheid mogelijk werd, die in de Gereformeerde Kerken niet getolereerd werd vanwege de nauwgezette binding aan de belijdenissen.

Herstel en verdieping

Van 1972 tot ongeveer 1990 herstelden de gereformeerde kerken zich van de scheuring. Ook daar had het veel pijn gebracht.

Het kerkelijk leven werd weer opgebouwd en het vasthouden aan de Schrift en de gereformeerde belijdenissen werd als een zegen ervaren. Er verschenen heel veel opbouwende publicaties, met name ook vanuit de kring van de Theologische Hogeschool, later Universiteit geheten.

Ook werd het gereformeerde onderwijs uitgebouwd en kwamen er veel scholen in 1985 bij door de ruimere stichtingsnormen. Toch kon dat gereformeerde onderwijs thuis, in de kerk en op school geen garantie zijn voor een geconsolideerd gereformeerd leven. Dat heb ik altijd heel apart gevonden. Waren al die inspanningen tevergeefs geweest? Hebben we het wel altijd van onze Heiland verwacht?

Opnieuw van binnenuit een aanval op het zg. bolwerk: breuken en bressen.

Het Nederlands Dagblad wijzigde zijn positie en wilde steeds meer in plaats van de kerkelijk-gebonden positie de confessioneel-gereformeerde richting uit. Daarover werden avonden belegd over een a- en een b-editie. Dat gebeurde uiteindelijk niet, vanwege de protesten.

Het liep echter uit op het openstellen van de redactie voor redacteurs die geen lid zijn van een van de gereformeerde kerken (Vrijgemaakt). Het opmerkelijke aan deze discussie vond ik altijd, dat door dit ruimere standpunt in te nemen, de consequentie daarvan ontegenzeggelijk moest zijn dat 'de kerk' daardoor in die belijdenissen tegelijkertijd dan ook gerelativeerd zouden worden. Terwijl dat juist helemaal niet nodig was en zeker niet geboden was en het ook geen kerkisme behoeft te zijn als je 'de kerk' belijdt.

Die verkeerde consequentie was echter m.i. de eerste stap in het niet toepasbaar verklaren van de belijdenis op een wezenlijk deel van het leven. 'Het geloofsstuk van de kerk' werd vervangen door uit te gaan van een sociologische omschrijving van de kerk. Dat had tot gevolg dat men in 'denominaties' ging denken. Het krachtig appèl, dat vanuit de gereformeerde belijdenis op ons als gelovigen wordt gedaan, werd gerelativeerd en ontkracht. Confessionele erosie dus.

Verder verschenen er de boeken 'Vuur en Vlam' deel 1 t/3. En publicaties van prof. G. Harinck en drs. W. Berkelaar. Grote overeenkomst is m.i. in veel van deze studies dat ze naar een conclusie toewerken, in plaats dat je de indruk krijgt dat de bewijsvoering vanuit het onderzoek zelf gedestilleerd wordt. Ik vind dat geen goede manier en methode van

geschiedbeschrijving. Het lijkt sterk op iemand die een boek over zijn organisatie schrijft en regelmatig alle negatieve dingen overslaat, waardoor een zeer eenzijdig en positief beeld ontstaat. Dat zorgt, van welke kant je het ook benadert, voor karikaturen. In dit geval worden bij voorrang de negatieve punten aangehaald en van kritisch commentaar voorzien. En het grootste probleem is hierbij vooral, dat aan de inhoudelijke vragen voorbij wordt gegaan. Dus het bouwt niet echt op en heeft geen toegevoegde maar afbrekende waarde. 'Weg met ons'. Vgl. ook een uitspraak Prof. Harinck In Nieuwe Koers over de Vrijgemaakte Kerken, dat deze niets hebben toegevoegd aan de kerkgeschiedenis.

Verder verscheen er een blad dat ik steeds gelezen heb, maar waarvan ik de verwoestende werking van het kerkelijke leven heb gezien: het blad 'Bij de Tijd'. Al in het eerste nummer werd er een lans voor 'relationeel waarheidsbegrip' gebroken door prof. Jan Hoogland: 'Ieder zijn eigen waarheid'. Dat betekent dat je ieder respecteert. En dat is goed. Maar je kunt een ander nergens meer op aanspreken. Ieder het zijne. Maar wat de Here spreekt in Zijn normatieve Woord, dat is dan passé. Dat voorspelde toen niet veel goeds, want als dit ingang zou vinden zou dat de kerk-ontbindend werken, wat ook gebleken is. Het werd algemeen geaccepteerd en stichtte in menig gemeente grote verwarring. Daarnaast zagen we overal in het land dat samensprekingen op gang kwamen. Zelf heb ik dat in Zoetermeer meegemaakt, dat met Deventer een van de eerste plaatsen was.

Intussen is er veel veranderd. Heel veel organisaties die vanuit onze kerken zijn opgezet (vanuit het ambt aller gelovigen) zijn opengegaan. In plaats van de belijdenis vast te houden en tegen vrijzinnigheid en confessionalisme echt confessioneel-gereformeerd te zijn, is men een andere interpretatie van de kerk gaan geven, waardoor in feite de belijdenis op diverse punten, niet meer van toepassing wordt geacht. Confessionele erosie, die tot Schriftuurlijke erosie leidt.

In het algemeen gesproken zette de secularisatie zich in ons land sterk door, waarbij de belijdenis van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap werd steeds meer omhelsd en uitgewerkt op alle terreinen. In 1919 kwam het algemeen kiesrecht voor de vrouw; in 1958 handelingsbekwaamheid van de vrouw vastgelegd. Niet direct slechte zaken, maar gedachte en fundering, waaruit dit ontsproot, was laakbaar. Feller was het opkomend feminisme.

Daarmee was er een sterke drang naar de gelijkberechtiging van de vrouw. In plaats dat er onderkend werd dat in de Schrift heel lovend over de vrouw gesproken werd (Spreuken 31), werden we in de kerken en in de krant steeds getrakteerd op artikelen, die zelfs benadrukken dat we ook in de kerk de vrouw onderdrukken. En dat nu de bevrijding aanstaande is. Leve de egalitaire visie! Maar dan moeten in die discussies wel de schepping en de scheppingsorde het ontgelden. En wordt er beweerd dat het **zelfs de verdienste van de Franse Revolutie is** dat de vrouw nu bevrijd wordt. En dat daardoor nu de doorbraak eindelijk aanstaande is, verbaast mij wel heel erg en ontstelt mij. Groen van Prinsterer gaf wel een heel andere analyse van die in en uit principe moordende revolutie in zijn boekje 'Vrijheid, gelijkheid en broederschap'. Wat de revolutie belooft, doet ze juist niet. En vrijheid, ook voor de vrouw zal het tegenovergestelde teweegbrengen. Het gezin werd intussen uitgehold; man en vrouw moeten allebei werken anders kunnen ze de hypotheek

niet meer betalen; de man blijkt zich steeds meer terug te trekken en zijn verantwoordelijkheid te veronachtzamen als de vrouw de ruimte krijgt, waar hij juist de verantwoordelijkheid en het voortouw moet nemen. Ook in kerken waar de vrouw in het ambt komt, is dat fenomeen overduidelijk waarneembaar. En voor ieder mens geldt niet meer de goede Wet van God, maar de Verklaring van de Rechten van de Mens. Dat schijnt de enige blijde boodschap te zijn, die geldend zou zijn. Dan zeg ik met Groen van Prinsterer: **tegen de Revolutie: het Evangelie**. Want het Evangelie maakt echt vrij, nl. van de zonde.

Ik heb me dat wel eens vaker afgevraagd, hoe na Noach de leefwijzen van de heidenvolken ontstaan zijn: ze moeten toch allerlei waarden, die ze aanvankelijk meegekregen hebben, afgeschaft hebben om tot grote eenzijdigheden te vervallen. Een soortgelijk proces zie ik in de westerse wereld nu ook gebeuren. De democratie is wat dat betreft heel kwetsbaar als ze niet onder het beslag van Gods Woord wil (blijven) opereren. Een neutrale overheid bestaat dan ook niet.

Het loslaten van de schepping, en de scheppingsorde en het anders gaan lezen van de Schrift, door de bril van de ontvanger (nieuwe hermeneutiek) zorgen voor een tanend ontzag voor de Schepper, maar ook voor de Verlosser en de Heiligmaker. Wij denken met onze kennis de HERE wel een beetje te kunnen helpen. Maar de HERE lacht erom. Kijk naar de laatste hoofdstukken van Job. “Waar was je eigenlijk mens, toen Ik dat alles geschapen en geïnstitutionaliseerd heb? Zullen we niet heel snel de hand op de mond leggen en de Revolutie echt Revolutie blijven noemen en Goede Vrijdag niet als Revolutie maar als de echte vernieuwende Restauratie van Gods Koninkrijk kenschetsen? Wij hadden alles op zijn kop gezet: Hij zet het weer, zoals het in den beginne was. **‘In den beginne’: dat is het sleutelwoord tegen de afval van onze tijd**. Trouwens Jezus wijst er in het jaar 30 ook al op. Hem moeten we in geloof napraten.

Wie schepping en scheppingsorde blijft belijden, houdt uitzicht uit dit dode dal. Daarom moet de kerk Biddende kerk zijn en blijven en in diepe afhankelijkheid de almachtige Schepper eren, Die ook onze Verlosser en Herschepper is.

=====

Generale Synode van Meppel 2017

Kort nog even over het **verloop over de besprekingen t.a.v. de Nederlands Gereformeerden**.

U kunt een en ander nalezen in de Acta en in de uitstekende verslagen van br. Bolt op de webstek Een in waarheid.

Inleiding

De verhouding tot de NGK kwam ter synode regelmatig ter sprake. Bv. bij het gezamenlijk optrekken bv. bij diakonie en andere zaken. Ik heb voor mijzelf overwogen: ga ik op al die losse en ondergeschikte punten tegenstemmen. Ik heb om wijsheid gevraagd en heb mij geconcentreerd op de hoofdzaak: het daadwerkelijk één worden van de GKv en de NGK. Daarover zou ik duidelijk mijn

mening geven en de stukken en de verhalen die ik zou horen toetsen aan de Schrift. Al die andere zaken waren nl. afgeleide zaken.

De voorgenomen eenwording

De bespreking verliep bijzonder rommelig. De Besluitvorming vond achterste voren plaats. Zoiets had ik nog nooit eerder meegemaakt.

Bijzonder onzorgvuldig.

In plaats van het deputatenvoorstel te volgen om eerst de besluiten 1 t/m 4 te bespreken en vast te stellen, werd direct besluit 5 aan de orde gesteld. Terwijl de eerste vier besluiten de opmaat en de voorwaarde tot het 5e besluit waren. **Toen een van de afgevaardigden vroeg: “Wat is er eigenlijk tegen, wat staat ons in de weg dat we één worden met de NGK?”: antwoord: “Niets”,** toen werd nog met 10 stemmen tegen ook dit voorstel aangenomen en moesten we meteen toen de meerderheid het aangenomen had het lied ‘Samen in de naam van Jezus zingen’. **Besluitvorming op basis van emotie en niet op basis van argumenten.** Daar werd ik helemaal niet blij en warm van. **Opnieuw zag ik me genoodzaakt naderhand een stemverklaring af te leggen:** ik vond het nodig vanwege geconstateerde grote onzorgvuldigheid en vooral vanwege **gebrek aan werkelijk, inhoudelijke, schriftuurlijke en confessionele eenheid.** En dat zijn we aan elkaar verplicht. Ook dat er op geen enkele wijze met een mogelijke revisie van de besluiten vanuit de kerken rekening gehouden werd. De kerken werden op dat moment m.i. gewoon monddood gemaakt. Anders gezegd: ‘De trein dendert voort...’

Zaterdag 11 november 2017 Kampen Nieuwe kerk.

Dat bleek ook uit die aparte gezamenlijke vergadering op 11 november 2017 in de Nieuwe Kerk in Kampen. We hadden afgesproken, dat we als afgevaardigden van de Synode van Meppel de afgevaardigden van de Landelijke vergadering van de NGK een keer zouden ontmoeten. Maar dat bleek een groots opgezet verhaal te worden. Eigenlijk een landelijk ‘feestje’, inclusief Avondmaal.

Toen we op zaterdag **11 november 2017** die gezamenlijke vergadering hadden, hadden we vooraf **nauwelijks** informatie gekregen van wat daar precies zou gaan gebeuren. Voor het officiële gedeelte was **slechts één uurtje** uitgetrokken, waarbij vooraf gezegd werd dat er **geen plaats was voor eventuele amendementen.**

Op 11 november kregen we eerst uitgebreid gelegenheid onze schuldbelijdenissen en ook klaagzangen te uiten over hoe slecht onze voorouders bezig geweest waren. En dan nog ‘even’ het officiële deel: voor de afgevaardigden nog ‘even’ officieel slechts twee minuten spreektijd, waarbij je afgehamerd wordt, terwijl het om zo wezenlijke zaken gaat. Diep trieste vertoning. Terwijl verschillende afgevaardigden zich **zeer negatief uitlieten over de onderlinge afspraken en over de gereformeerde belijdenissen.** Iemand zei zelfs dat hij zich **beslist niet wilde laten binden** en een ander gaf aan dat de **belijdenis een blok aan het been** was. *En dan moet je voorstemmen voor een besluit, waarin gezegd wordt dat beide kerken volledig instemmen met de belijdenis? Dat is toch wel heel naiëf en het klopt gewoon niet met de waarheid die ik daar op die vergadering in Kampen hoorde.* Daarom heb ik **die eenheid op mijn beurt voorbarig en ‘een schijneenheid’** genoemd en bleek ik zelfs de enige tegenstemmer van onze synode. Dat was een bijzonder verdrietig moment. Ik concludeer dan ook: onze kerken zijn fors opgeschoven naar de NGK, ook al willen sommige predikanten ons anders laten geloven. **Eenheid is een groot goed, maar het moet wel gepaard gaan met de waarheid van Christus.** Daar moeten we voor staan.

In het filmpje dat de RD-redacteur van mij maakte, toen hij daarom vroeg, heb ik geprobeerd de mensen op te roepen eerlijke antwoorden te geven en die echte eenheid in Christus te zoeken. Wij geloven toch met het hart en belijden met de mond? Sissen is neat mar dwaan is in ding. Geen woorden maar daden.

Ik heb er geen reactie op gehad van voorstanders van de eenheid. Diep teleurstellend.

(Zie bijlage Stemverklaringen JJvdTol nav GKv en NGK za30062017 & za11112017)

=====

Elspeet, zaterdag 30 juni 2017.

Stemverklaring br. Jan Jarig van der Tol m.b.t. contacten met de NGK (Dossier DKE)

Praeses, met deze stemverklaring wil ik aangeven om welke redenen ik vandaag tegen de besluiten gestemd heb m.b.t. de contacten met Nederlands Gereformeerde Kerken.

De synode neemt naar mijn mening **te voorbarige besluiten inzake intensievere contacten** met de Nederlands Gereformeerde Kerken. Ik heb tegen deze besluiten gestemd vanwege de drie navolgende redenen, waarvan m.i. de eerste twee beantwoord zouden moeten worden alvorens tot intensievere contacten te komen.

1. **Er is geen nauwkeurige inhoudelijke beschrijving gegeven, waarin die overeenstemming op hermeneutisch vlak bestaat. Het is slechts een algemene constatering in plaats van dat het een heldere kijk geeft op een Schriftverstaan, waaruit een eerbiedig buigen onder het lichte juk van Christus en Zijn Woord blijkt.**
2. **De fundamentele vraag ten aanzien van de bescherming van de gemeenten tegen dwalingen en daarmee de handhaving van de belijdenis alsmede de Schrift is nog steeds niet beantwoord. (Zie aanvullend rapport van drie deputaten.)**
3. **De weg naar verdere eenheid met de Christelijke Gereformeerde Kerken wordt in hoge mate door deze besluiten belemmerd. Dat betreurt ik.**

Jan Jarig van der Tol, afgevaardigde vanuit PS-Noord

=====

November 2017

=====

STEMVERKLARING inzake GKv en NGK vergadering za 11 november 2017

Aan de scriba van de Generale Synode van Meppel 2017

Betreft: stemverklaring zaterdag 11/11/2017

Ik heb tegengestemd vanwege de volgende redenen:

1. Inhoudelijke bezwaren. Er is geen helderheid over welke overeenstemming er is tussen de hermeneutiek van GKv en NGK. Ook is geen antwoord op de vraag hoe we de kerken tegen dwalingen kunnen beschermen. Omdat we m.i. niet weten of we echt 'een en dezelfde waarheid' aanhangen ook m.b.t. de binding aan de belijdenis en de kerkorde, wordt de eenheid op deze dag geforceerd en verwordt feitelijk tot een **schijneenheid**.

2. Mijn procedurele bezwaar is dat de **kerken niet eerst mochten spreken en rustig de twee zeer ingrijpende synodebesluiten (man-vrouw en ambt en toenadering tot de Nederlands Gereformeerde Kerken) konden ratificeren of daartegen inhoudelijk bezwaar konden maken. Ze worden eigenlijk voor een voldongen feiten geplaatst via enerzijds een implementatiebesluit en anderzijds door een gezamenlijke landelijke vergadering. Door dit signaal wordt revisie ontmoedigd, en krijgt men het idee dat het 'een wassen neus' zal zijn als je toch om revisie**

vraagt. Een en ander is ook af te leiden hoe met de reeds ingediende bezwaren is omgegaan. De brieven worden ingevoegd in de bespreking, in plaats dat de kerken een antwoord krijgen, waar ze recht op hebben. Dat betreurt ik.

3. Ook betwijfel ik of onze synode de bevoegdheid had om deze besluiten te nemen. M.i. hadden eerst de kerken moeten spreken. **Een synode moet de kerken niet voor de voeten lopen en aan voortgaande besluitvorming doen.**

4. Tenslotte: Ik ben wel voor een landelijk feest, maar niet vandaag, het is te vroeg, te prematuur. **Eerst elkaar werkelijk principieel proeven en dan ook in liefde corrigeren en in werkelijk-inhoudelijke eenheid verdergaan. In de lijn van de Vereniging van 1892 dus, waar alles (inclusief de bezwaren) ordelijk via de kerken liep.**

Jan Jarig van der Tol, afgevaardigde PS Noord.

=====

Maar nu: wat moeten we nu concreet in onze situatie?

Oorzaken van veel van deze veranderingen:
--

A. Onkunde, gemakzucht en oppervlakkigheid. Dit uit zich in: 1. Het te weinig bestuderen van de Schrift 2. Het niet goed kennen van de belijdenissen Wat een rijke belijdenisgeschriften. Wil je die rijkdom kennen, dan moet je ze lezen. 3. Het niet goed kennen van je eigen kerkgeschiedenis 4. Het leven met karikaturen 5. Je werkelijke uitgangspunten en doelen niet expliciet maken maar in algemene bewoordingen blijven praten, waardoor het op het niveau van de hoofdlijnen allemaal in orde lijkt. Dat ontkracht de mogelijkheid om elkaar op de Schrift en op de daarop gegronde belijdenis aan te spreken en zorgt voor een verarming van de beleving van de rijkdom die we bezitten. A. Conclusie: Onkunde, gemakzucht en oppervlakkigheid zijn zaken waar we ons mateloos aan kunnen ergeren, zeker als we ze tegenkomen in tijden van zware kerkstrijd, zoals we die nu meemaken. Maar toch vragen deze zaken en ook de mensen om geduld en ook zelfreflectie en daardoor bescheidenheid: doe ik dat nu zo veel beter en verval ik nooit in zulke fouten? Dan veroordelen we geen mensen, maar beoordelen en toetsen we de ideeën, die ze aanhangen en de handelingen die daarop gegrond worden. En we proberen ze wakker te schudden.   B. Er zijn serieuze zoekers, maar er zijn ook dwaalgeesten.   1. Daarnaast zijn er ook broeders en zusters, die wel proberen zorgvuldig de Schrift te lezen, maar toch menen dat het anders is. We moeten uitkijken dat we niet iedereen over één kam scheren en die mensen moeten we niet afschrijven, maar we er juist op letten, dat we door een betrokken en hartelijk pleidooi voor de waarheid, er oog voor blijven houden, dat we mensen willen winnen voor de waarheid van God. Hierbij moeten we goed beseffen, dat wij mensen niet kunnen bekeren, maar dat Gods Geest dat moet doen. En de Here Jezus zelf is Heer van Zijn kerk. Hij wil ons daarbij inschakelen, maar laten we wel goed beseffen, dat Hij ons daarbij niet eens nodig heeft. En dat te weten, mag ons juist die rust geven, dat je onbekommerd

profeteert van de grote rijkdom, die we hebben en waar het heel erg wijs mee zijn die niemand ons kan afnemen (vgl. de volharding der heiligen D.L.R hst. 5).

2. Wij als serieuze zoekers kunnen ook dwalen. Als je bepaalde principes door de HERE in Zijn Woord aangegeven, veronachtzaamt of zelfs miskent: de schepping, de scheppingsorde, het huwelijk, de overheid, het door God ingestelde gezag → dan komen daar brokken van. Daarom is het zaak ons steeds weer te laten gezeggen door het Woord van God. En anderen daarvoor met klem en in liefde te waarschuwen.
- B. Conclusie: Dat maakt ons, als het goed is, eveneens bescheiden. Dus op de inhoud richten en niet op de persoon. Dienende strijdbaarheid. Want het is geen strijd tegen bloed en vlees, maar tegen de machten, tegen de wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de hemelse gewesten. (Efeze 6 : 12)

Dat wil dus inderdaad niet zeggen, dat we ons bij deze zaken moeten neerleggen, alsof het allemaal niet zo belangrijk is, als zou er geen gevaar zijn. Ik denk dat de situatie in onze kerken heel erg ernstig is. Maar ik wil waarschuwen, dat we in de strijd geen verkeerde grondhouding aannemen en dat we de liefde van de Heiland niet vergeten.

<p>Hoe kun je aan bovengenoemde moeiten van oppervlakkigheid en verkeerd inzicht ontkomen?</p>

- a. Uit onszelf kunnen we dat niet. Gods Geest moet door Zijn Woord ons het inzicht geven. Hij geeft daarin duidelijke aanwijzingen, die ons en andere mensen tot zelfreflectie en onderzoek brengen.
- b. Lucas beschrijft bv. Paulus zendingsreizen. Hij gaat van Thessalonica naar Berea. In Thessalonica ruien de Joden de mensen tegen Paulus op. Maar over de Joden uit Berea wordt een goed getuigenis gesproken: ‘...want zij onderzoeken secuur vanuit de Schrift, hoe de zaken er voorstaan’: “...of deze dingen alzo waren.” En dan komen ze tot geloof. We hebben dus de houding van Berea nodig!
- c. Helder aangeven waar je wel of niet voor staat. Dan worden de verschillen wel duidelijk, maar je kunt dan ook constateren of je werkelijke eenheid hebt en of bepaalde zaken overbrugbaar zijn of dat ze echt kerkscheidend blijken te zijn of niet.
- d. Laten we niet te snel ontmoedigd zijn, maar ons ook het geloof van Jonathan en David in gedachten houden: de HERE kan net zo goed door weinigen als door velen verlossing brengen. David stond er alleen voor. Niemand van het leger van Saul durfde de strijd aan te gaan. En die toevallige bezoeker, David met z’n broden en kazen, die hij net afgeleverd heeft bij z’n broers, gaat erop af. Want de slagorden van de levende God worden getart en daarmee die God zelf. En Jonathan gaat met zijn wapendrager een wachtpost van de Filistijnen aanvallen. Vanuit het geloof, dat God de HERE Zelf de overwinning geeft. En dat geloof hebben wij ook ontvangen, of niet?
- e. Laten we niet in dezelfde valkuil vallen van lusteloosheid en apathie, maar spreken vanuit de rijkdom die we hebben gekregen: nl. de verlossende boodschap van onze gekruisigde Christus: Zijn lijden, Zijn offer en Zijn opstanding. Als we daar vast in geloven en daar echt wijs mee zijn, dan hoeven we ook in deze bijzonder moeilijke kerkelijke situatie niet de moed laten zinken. Denk aan was de Hebrëeschrijver zegt: “Gij hebt nog niet ten bloede toe weerstand geboden in uw worsteling tegen de zonde.....” **(Hebr. 12 : 1- 17)** Tenslotte is Hij Die de overwinning al voor ons in de wacht gesleept heeft.

- f. Verder roepen zowel de apostelen Paulus als Petrus ons vele malen op om ten allen tijde blij te zijn. We moeten blij en enthousiast en dankbaar de boodschap van onze Heiland overbrengen. (**Filippenzen 2 : 18; 3 : 1: 4 : 4 en 1 Thessaloniëzen 5:16 en 1 Petrus 4 : 13.**)

Slot: Vertrouwen en toekomstmuziek

Alleen vanuit de grondhouding dat we zelf zondaar zijn en met lege handen voor onze Heiland staan, Zijn offer in onze plaats eerbiedig en dankbaar aanvaarden en (tegenover een Socinus en Sonneveld) dat evangelie nooit vergeten, dan kunnen we als trouwe getuigen zo de goede strijd strijden en in kerk en wereld staan om aan te geven, hoe God vanuit Zijn Woord aangeeft hoe Hij gediend wil worden. Van die rijkdom moeten we vervuld zijn. Met die rijkdom moeten we wijs zijn. En de bekering aan de Here en Zijn Geest overlaten. Want een knecht staat niet boven z'n Meester. Dus in liefde en bescheidenheid getuigen en zaaien. Hij is het die de groei, de wasdom moet geven.

“Want wie is God dan deze onze HERE? En met die God, mijn God spring ik over een muur.” (Psalm 18 : 8 en 9) Dus in afko-taal: niet depri maar opti door het bloed Christi. Want de Heiland komt terug. “Kom Here Jezus, kom met haast.”